

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ОБЛІК, ФІНАНСИ ТА ПРАВО В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ECONOMICS, ACCOUNTING, FINANCE AND LAW IN THE
CONTEXT OF GLOBALIZATION: TRENDS AND PROSPECTS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**12 вересня 2019 р.
September 12, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ОБЛІК, ФІНАНСИ ТА
ПРАВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ:
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ECONOMICS, ACCOUNTING, FINANCE AND
LAW IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION:
TRENDS AND PROSPECTS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**12 вересня 2019 р.
September 12, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Економіка, облік, фінанси та право в умовах глобалізації: тенденції та перспективи:
збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 12 вересня
2019 р.): у 3 ч. – Полтава: ЦФЕНД, 2019. – Ч. 1. – 71 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік, фінанси та право в умовах глобалізації: тенденції та перспективи» з:

Барановичский государственный университет
Белорусский государственный экономический университет
Вінницький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Вінницький національний аграрний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Державний університет інфраструктури та технологій
Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара
Донецький національний технічний університет
Донецький національний університет ім. Василя Стуса
Донецький юридичний інститут МВС України
Житлово-комунальний коледж Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова
Запорізький національний університет
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки промисловості НАН України
Київський міжнародний університет
Київський національний торговельно-економічний університет
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
Київський національний університет технологій та дизайну
Коледж транспорту та комп'ютерних технологій ЧНТУ
Лодзинський університет
Львівський національний університет ім. Івана Франка
Львівський торговельно-економічний університет
Национальный центр законодательства и правовых исследований Республики Беларусь
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний університет «Одеська юридична академія»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова
ННЦ «Інститут землеробства НААН»
ОАО «8 Марта»
Одеський національний морський університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника
Рівненський інститут слов'янознавства
Сумський державний університет
Сумський національний аграрний університет
Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Тернопільський національний економічний університет
Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини

**Університет державної фіскальної служби України
Університет економіки та права «КРОК»
Університет митної справи та фінансів
Харківський навчально-науковий інститут «Університет банківської справи»
Харківський національний університет будівництва та архітектури
Харківський національний університет внутрішніх справ
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Херсонський державний університет
Херсонський національний технічний університет
Хмельницький національний університет
Чернівецький інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань економіки, обліку, фінансів та права.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: економічної теорії та історії економічної думки; світового господарства і міжнародних економічних відносин; економіки та управління національною економікою; економіки та управління підприємствами; національної безпеки та оборони в умовах кризових явищ; економіки сільського господарства і АПК; екологічної економіки і сталого розвитку; економіки природокористування; підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; інновацій та інвестиційної діяльності; демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики; туризму та готельно-ресторанної справи; бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; фінансів, банківської справи, страхування; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; економічної кібернетики; маркетингу; менеджменту; логістики та транспорту; публічного управління та адміністрування; правового забезпечення державного управління та місцевого самоврядування; історії та теорії держави та права, філософії права; цивільного права та процесу, сімейного права, житлового права, міжнародного приватного права; господарського права та процесу; екологічного, земельного та аграрного права; адміністративного права та процесу, фінансового права, інформаційного права; кримінального права, кримінально-виконавчого права, кримінології, кримінального процесу, криміналістики.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА	
SECTION 1. DEMOGRAPHY, ECONOMICS OF LABOR, SOCIAL ECONOMICS AND POLICY	7
<i>Шамілева Л. Л., Хандій О. О.</i>	
РИЗИКИ В ТРУДОВІЙ СФЕРІ ЗА УМОВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	7
<i>Ахновська І. О.</i>	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	8
СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ	
SECTION 2. ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT.	11
<i>Логоша Р. В.</i>	
ОПИС МОДЕЛІ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ РИНКОВОГО ОБМІНУ	11
СЕКЦІЯ 3. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	
SECTION 3. PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION	13
<i>Бахарєва Я. В.</i>	
СУЧАСНІ АСПЕКТИ РЕЄСТРАЦІЇ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ.....	13
<i>Киш Л. М.</i>	
РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	14
<i>Коваль Н. А., Торяник Ж. І.</i>	
СУЧАСНЕ ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО В УКРАЇНІ: ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР	16
<i>Лисюк В. С.</i>	
МОДЕЛІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗМІШАНОЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	17
<i>Фіщук Н. Ю.</i>	
КАДРОВІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	19
СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ	
SECTION 4. FINANCE, BANKING, INSURANCE	21
<i>Браславский А. С., Жеребцова А. И.</i>	
ОПЫТ ИПОТЕЧНОГО КРЕДИТОВАНИЯ В ГЕРМАНИИ	21
<i>Волосович С. В., Рубанка В. В.</i>	
КОМПЛЕКСНЕ СТРАХУВАННЯ БАНКІВ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	23
<i>Гайванська Ю. В.</i>	
ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	25

Галайко А. М. НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ	27
Демидкова Е. А., Шапневская А. И. ИНФЛЯЦИОННОЕ ТАРГЕТИРОВАНИЕ: ОСОБЕННОСТИ, ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ	29
Кладченко М. В. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	32
Марценюк О. В. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ.....	33
Petrushka O. V., Shuliuk B. S. ACCUMULATED PENSION INSURANCE: FEATURES OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE	35
Польова О. Л. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	37
Прилуцький А. М. ПЕРСПЕКТИВИ РИНКУ ОВДП В УКРАЇНІ	38
Руда О. Л. ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	40
Семенча І. Є. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	41
Сілова Я. В. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ЦІННИХ ПАПЕРІВ.....	43
Тітенко З. М. ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	44
Харламова К. С. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕХАНІЗМ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	45
СЕКЦІЯ 5. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ SECTION 5. WORLD AGRICULTURE AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS	47
Ставська Ю. В. РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО АГРАРНОГО СЕКТОРА В УМОВАХ СВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	47
Ukhova A. V. UKRAINIAN INTEGRATION INTO EU LABOUR MARKET	48

СЕКЦІЯ 6. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ SECTION 6. MATHEMATICAL METHODS, MODELS, AND INFORMATIONAL TECHNOLOGIES IN ECONOMICS	50
<i>Вартанян В. М., Урсалова Е. В.</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛИНЕЙНОЙ НОРМИРОВАННОЙ ДИАГРАММЫ В ОЦЕНКЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	50
<i>Великоіваненко Г. І., Коляда Ю. В., Шатарська І. Ф.</i> ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК ПОВЕЛІННЯ ЕПОХИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	52
<i>Волонтир Л. О.</i> ОПТИМІЗАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ЗЕРНА	53
<i>Дмитренко О. В., Іващенко П. О.</i> СКЕЛЕТ ЧАСОВОГО РЯДУ	55
<i>Касаєва Ю. В.</i> СТРУКТУРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	57
<i>Кіпоренко С. С.</i> ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	59
<i>Поліщук В. В., Лозинець О. А.</i> ТЕХНОЛОГІЯ ПРОГНОЗУВАННЯ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ РЕГРЕСІЙНИМ АНАЛІЗОМ	60
<i>Поліщук В. В., Тичка І. І.</i> ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НЕОДНОРІДНИХ АЛЬТЕРНАТИВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАДАЧ	62
СЕКЦІЯ 7. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА SECTION 7. TOURISM AND HOTEL-RESTAURANT BUSINESS	64
<i>Гула І. А.</i> ПРОБЛЕМИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	64
<i>Смирнов І. Г.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УРБОТУРИЗМУ В УМОВАХ ОБЕРТУРИЗМУ	65
<i>Язіна В. А.</i> ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ ЯК ПЕРСПЕКТИВНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	70

УДК 336.77

Руда О. Л.

к. е. н., доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Гарантією стресостійкості економіки країни до зовнішніх загроз і викликів є добре розвинений внутрішній ринок та сильний малий і середній бізнес. Саме тому економіка розвинених країн базується на малому та середньому бізнесі. Зокрема, їхня частка у ВВП багатьох європейських країн перевищує 50 % (Італія – 70 %, Німеччина – 60 %, Франція – 52 %), у Польщі – 47 % ВВП, а в Росії та Білорусі – 22 і 23 % відповідно. В Україні мале підприємництво перебуває лише на етапі становлення (12 – 14 % ВВП) і потребує значної підтримки [6, с. 39].

Варто відмітити, що малий і середній бізнес відіграє низку важливих економічних і соціальних функцій, найважливішими з них є такі:

– розв'язання проблеми зайнятості населення, у тому числі за рахунок самозайнятості підприємців, створення нових робочих місць. У розвинених країнах на малий бізнес припадає до 50 % усіх зайнятих і до 70 – 80 % нових робочих місць;

– надання гнучкості економіці. Підприємства малого і середнього бізнесу з їхнім безпосереднім контактом зі споживачем мають можливість оперативно реагувати на потреби ринку;

– формування середнього класу суспільства, послаблення тенденцій до соціальної диференціації, пом'якшення соціальної напруги і демократизації ринкових відносин [5, с. 126; 3, с. 250].

Кредитування сфери малого і середнього бізнесу є перевіреним ефективним методом економічного розвитку і може виконувати щонайменше два завдання: створення і стимулювання розвитку малих підприємств.

Щоб більш глибоко розібратися в проблемах кредитування малого бізнесу, розглянемо і проаналізуємо основні причини відмови в наданні кредитів для бізнесу: здійснення діяльності менше 6 місяців (3 років); відсутність ліквідного заставного забезпечення; відсутність поручителів; низька ефективність бізнесу і низькі доходи; небажання позичальника відкривати свій реальний фінансовий стан; низька фінансова письменність позичальника [4].

Основними проблемами, які заважають розвитку бізнесу в Україні, згідно рейтингу «Doing Business» Світового Банку є наступні: надмірна кількість дозволів, норм і ліцензій; неефективні і корумповані перевірки; застарілі технічні стандарти, часто успадковані з радянських часів; непослідовне та неефективне використання правил; слабкий захист прав власності; податки.

На сьогодні основними факторами, що заважають проведенню належного банківського кредитування підприємств малого і середнього бізнесу та зменшують потенційно значний попит таких підприємств на банківські кредити є наступні:

– зниження економічного зростання внаслідок кризового стану країни, пов'язаного як з проблемами світової кризи попередніх років, так і з поточною ситуацією;

– незадовільний фінансовий стан малого і середнього підприємництва;

– відсутність ефективних правових механізмів, що гарантують реалізацію майнових інтересів учасників кредитних операцій;

– непрозорість та перебування у «тіні» значної частки малого і середнього бізнесу;

– високі відсоткові ставки за кредитами та суворі вимоги до вартості застави, а також інші жорсткі умови кредитування.

Стримуючим фактором щодо фінансової підтримки малого і середнього підприємництва сьогодні є недостатній рівень розвитку ринків, які обслуговують потенційно ризикові проекти кредитування малого і середнього бізнесу. Насамперед, це

стосується лізингового та страхового ринків. Тому, враховуючи світовий та вітчизняний досвід, необхідно залучати до реалізації лізингових схем фінансові ресурси державних цільових програм та міжнародних фінансових організацій. Складовою частиною фінансової підтримки малого бізнесу в Україні є також державні та не державні гарантії за кредитами суб'єктам малого бізнесу [1, с. 14].

Особливості організації діяльності суб'єктів малого і середнього бізнесу призводять до виникнення труднощів при оцінці фінансового стану потенційного позичальника. Необхідно оцінити не тільки фінансовий стан фірми, але й фінансовий та майновий стан її власників, інших пов'язаних осіб тощо. Для такої оцінки не завжди є повна та достовірна інформація. Ринкова вартість активів позичальника може бути як вищою, так і нижчою за балансову. Банк змушений користуватися непрямими джерелами інформації, що ускладнює процедуру оцінки кредитоспроможності позичальника [2].

Варто згадати ще й таку проблему, яка створює бар'єр для кредитного партнерства між банком та сектором малого і середнього бізнесу в Україні, – обмеженість спектра і обсягів банківських кредитних послуг. Так, якщо в розвинутих ринкових країнах налічується до трьохсот видів фінансових послуг, то в Україні – значно менше. Згідно з офіційними даними, частка кредитів, виданих малому і середньому бізнесу в Україні, менше 10 % від загальної кількості виданих кредитів юридичним особам. У той час як в ЄС цей показник більше 60 %.

Всі розмови про те, що потрібно прийняти закон про кредитування малого або середнього бізнесу, або розробити держпрограму кредитування малого і середнього бізнесу, а тим більше, що всі проблеми тільки в розмірі процентної ставки за кредитом для юридичних осіб, це все пусті слова і відверте дилетанство. Насправді, проблеми, які стримують кредитування малого і середнього бізнесу в Україні, зовсім інші

Потрібно розуміти, що банки готові видавати нормальні кредити під нормальні відсотки, але для цього їм потрібно нормальні позичальники без різних там «скелетів у шафі». Зрозуміло, що це в умовах економіки України зробити непросто.

Список літератури

1. Акчуріна Ю. М., Мальцева А. І. Проблеми і перспективи кредитування малого бізнесу. *Вісник Запорізького національного університету* : зб. наук. пр. 2008. № 1 (3). С. 13 – 18.
2. Іваницький Д. О. Фінансова безпека і малий бізнес. *Фінанси України*. 2007. № 8. С. 41 – 44.
3. Кузнецова Л. В. Вплив банківської системи України на розвиток малого і середнього бізнесу. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2012. № 2 (45). С. 249 – 254.
4. Мартиновський В. С., Бурага Л. С. Ефективність банківського кредитування малого та середнього бізнесу в Україні. *Економіка харчової промисловості*. 2016. Т. 8, Вип. 4. С. 67 – 73.
5. Поповенко Н. С., Ганенко О.В. Державна підтримка розвитку малого бізнесу в Україні. *Економіка: реалії часу*. 2012. № 1 (2). С. 126 – 132.
6. Турчак В. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. 2013. № 1. С. 39 – 44.

УДК 336.71

Семенча І. Є.

д. е. н., професор,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Кредитна діяльність завжди була та залишається основним джерелом отримання доходів банками. Тому питання управління кредитуванням також набувають особливої актуальності.

Аналіз сучасних досліджень показав, що публікації, присвячені питанням управління кредитною діяльністю банків не мало. В основному, вони присвячені рівню стратегічного управління. Наприклад, дослідження Аванесової Н. Е. та Вознікової Ю. М. [1], Довгаль Ж. [2], Круш П. В. та Бугрім С. І. [3], Любар О. О. [4], Лисенок О. В. [5], Островської Н. Л. [6], інших.

Спираючись на теорію управління, стверджуємо, що планування в кредитуванні набуває особливого значення, адже саме через планування банківський менеджмент може чітко визначити засади кредитування та досягати ефективної організації кредитної діяльності в банках України, попереджаючи значні ризики та втрати за цією діяльністю.

Тому метою даних тез є з теоретичної точки зору показати зміст планування в банківському кредитуванні.

Островська Н. Л. такої думки щодо кредитної політики: це «інструмент системи управління кредитною діяльністю банку, кінцева мета якого запобігання ризикам в досягненні ним стратегічних цілей» [6].

Довгань Ж. у [2, с. 46] зазначає, що «управління кредитною діяльністю на рівні банку доцільно охарактеризувати не лише як організацію кредитного процесу з чітким функціональним розмежуванням обов'язків кредитного персоналу, а як скоординовану сукупність дій у сфері розробки та реалізації кредитної політики...».

Любар О. О. у [4] зазначає, що, розглядаючи прості прояви кредитної політики банків на практиці як її різновиди, частини єдиного цілого, можна виділити певні її види за критеріями.

У [3, с. 155] іде про доцільність переорієнтації кредитної політики на базові принципи клієнтоорієнтованого маркетингового підходу у наданні послуг, який забезпечить формування раціональних, стійких відносин з клієнтами, підвищить їх лояльність до банків.

Як бачимо, автори розглядають і різні питання щодо управління кредитуванням в банку, і мають різноманітні погляди на однакові поняття кредитного менеджменту.

Перш за все, вважаємо, що необхідно з теоретичної точки зору, спираючись на теорію організацій, теорію управління, класичний менеджмент, чітко визначити функціональну послідовність здійснення кредитної діяльності: планування кредитної діяльності – організація кредитування (впровадження кредитного механізму) – контроль за кредитною діяльністю та мотивація клієнтів до кредитування.

По-друге, наголошуємо на тому, що без ефективного планування неможливо досягнути позитивних результатів в кредитуванні. І тут з'являється ще одне проблемне питання: неузгодженість змістовного наповнення основних понять кредитного планування: кредитна політика, кредитна стратегія, кредитна тактика та інші. Крім того, немає єдності й у розумінні послідовності управлінських дій з кредитного планування. Наприклад, у Довгаль Ж. [2] на с. 46 використовується таке словосполучення: «стратегія і тактика кредитної політики», яке з точки зору теорії управління, теорії систем та професійного менеджменту немає ніякого змісту.

Тому пропонуємо таке трактування:

1) кредитна політика як опис основних напрямків кредитної діяльності банку, що реалізують систему цілей щодо кредитування в банку;

2) кредитна стратегія – комплексний план реалізації кредитної політики банку на довгостроковий період;

3) кредитна тактика – план впровадження окремого напрямку кредитної стратегії у короткостроковій перспективі (план реалізації кредитного механізму за окремим напрямком кредитування).

Щодо послідовності дій у кредитному плануванні, то пропонуємо такі етапи (із збереженням чіткої їх послідовності):

1. Вивчення місії банку та філософії банківського бізнесу.
2. Побудова системи стратегічних цілей в кредитуванні.
3. Визначення пріоритетів у кредитній діяльності.
4. Визначення стану кредитного потенціалу банку та формулювання очікувань щодо його розвитку.
5. Формування системи норм та інших критеріїв для прийняття управлінських рішень в сфері кредитної діяльності банку.
6. Формування кредитної політики банку.
7. Визначення засобів та методів реалізації кредитної діяльності.
8. Визначення принципів організації кредитної діяльності.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЕКОНОМІКА, ОБЛІК, ФІНАНСИ ТА ПРАВО В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Збірник тез доповідей Міжнародної
науково-практичної конференції
частина 1
(12 вересня 2019 р.)**

Українською, англійською та російською мовами

Відповідальний за випуск: Загородний І. Д.

Технічний редактор: Нестеренко В. О.

Художній редактор: Михайленко К. В.

Коректор: Остаповець Н. М.

Дизайнери й верстальники: Артеменко А. А, Григоренко Л. О.

Підписано до друку 10.09.2019 р. Формат 60x90/16

Папір офсетний. Друк – ризографія. Умовн. друк. арк. 6,1

Гарнітура Times New Roman.

Наклад 500 примірників. Зам. № 8197

Надруковано у ФОП Сидоренко А. В.

Свідоцтво про державну реєстрацію серія В01 № 710364 від 07.01.2007 р.

36000, м. Полтава, вул. Дмитра Коряка, 3

Всі права захищені.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Редакційна колегія може не поділяти думок авторів.

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>